Redacțiunea Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescă. Manuscripte nu se retrimită!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 264. Brașovŭ, Vinerĭ, 29 Noemvre (11 Decemvre). 1891.

Brașovŭ, 28 Noemvre st. v.

Simțimŭ în inima nóstră o sinceră bucuriă orĭ de câte-orĭ ni-se oferă ocasiunea de a constata, că în mânia tuturorŭ pedecilorŭ și greutățilorŭ, ce ni-se punŭ din partea adversarilorŭ în calea desvoltărei nóstre naționale, n'a slăbitŭ încă numĕrulŭ acelorŭ fii luminațĭ ai némului nostru, carĭ aprinșĭ de foculŭ celŭ sfântŭ alŭ iubirei de națiune, desfășură cu bărbățiă stindardulŭ luptei naționale, sub a căruia flamură grupându-se cei din jurulŭ lorŭ, lucréză cu puterĭ unite pentru cultura și progresulŭ naționalŭ pe tóte têrêmurile.

N'a slăbitŭ încă numĕrulŭ acestorŭ gregarĭ credincioșĭ ai poporului românŭ, dér elŭ ne pare astădĭ totușĭ prea micŭ față cu trebuințele nesfêrșite ale poporului nostru, care în împrejurările sale de astădĭ reclamă mai multŭ ca tot-déuna o acțiune intensivă și cu totulŭ desinteresată din partea tuturorŭ fiilorŭ sĕĭ luminațĭ.

Și în privința acésta avemŭ încă multŭ, prea multŭ de doritŭ. Căcĭ pe când unii desvóltă într'o parte o activitate națională vrednică de cea mai adêncă stimă și recunoscință din partea nóstră și a urmașilorŭ noștri, pe atuncĭ alții, în altă parte, se mulțumescŭ a-șĭ căuta fiă-care de interesele proprii și prin indiferentismulŭ lorŭ față cu causele comune naționale, contribue în mĕsură mai mare séu mai mică la descordarea zelului și la slăbirea activității celorŭ dintâi.

Avemŭ ținuturĭ întregĭ românescĭ, ca pentru esemplu Câmpia Ardealului, cu unŭ poporŭ bunŭ și ascultătorŭ, cu unŭ clerŭ relativŭ inteligentŭ și în privința materială binișorŭ situatŭ, dér cu tóte acestea rĕmasă îndĕrĕtŭ și aprópe fără nicĭ unŭ rolŭ în lupta nóstră națională.

Avemŭ însĕ comitatulŭ Bihorului, acelŭ mândru comitatŭ locuitŭ în preponderanță de masse compacte românescĭ, care în trecutŭ a jucatŭ unŭ rolŭ atâtŭ de frumosŭ în istoria nóstră națională. Ce făcŭ óre astădĭ Românii din acestŭ comitatŭ? Trecŭ lunĭ, ba chiar anĭ de dile, fără a se da din partea Românilorŭ bihorenĭ nicĭ unŭ semnŭ de viĕță națională.

Acésta nu póte fi indiferentŭ pentru noi, căcĭ Bihorulŭ numĕră câteva sute de mii de Românĭ, elŭ are o frumósă inteligență românéscă, are două centre românescĭ, Beiușulŭ și Oradea mare, carĭ odinióră erau pentru Românii bihorenĭ, bănățenĭ, sĕlăgienĭ și sătmărenĭ două focularе românescĭ puternice, de unde se revĕrsau peste poporulŭ românŭ din acele părțĭ radele culturei și ale însuflețirei naționale.

Unde este astădĭ comitatulŭ Bihorului și ce face inteligența lui? Chiar și în cele mai depărtate unghiurĭ locuite de Românĭ se dă câte unŭ semnŭ de viĕță: Românii dela Nirŭ luptă cu bravură pentru susținerea limbei lorŭ în școlă; femeile din Sătmarŭ suntŭ în luptă pentru a-șĭ înființa reuniune națională; chiar și Maramureșenii pare că vorŭ sĕ-șĭ îndrepteze greșelile din trecutŭ și câtŭ de câtŭ, fiă pe têrêmulŭ școlarŭ, fiă pe celŭ economicŭ, s'au pusŭ pe lucru.

Dér Bihorenii ce facŭ? Inteligența română din Bihorŭ puté-va ea óre sĕ ne dea unŭ rĕspunsŭ mulțămitorŭ la acéstă întrebare?

Nu scimŭ ce rĕspunsŭ vorŭ da fruntașii românĭ din Bihorŭ la întrebarea acésta, dér noi trebue s'o spunemŭ cu durere, că ținêndu-se sémă de pretențiile, ce suntemŭ în dreptŭ a-le avé față cu acestŭ puternicŭ comitatŭ românescŭ, nu ne putemŭ aștepta la unŭ rĕspunsŭ mulțămitorŭ.

Inaintarea unei națiunĭ însĕ nu se póte face, când unulŭ dă înainte, ér dece rĕmânŭ îndĕrĕtŭ. Fiă-care în cerculŭ sĕu este datorŭ sĕ-șĭ aducă tributulŭ datoritŭ poporului și națiunei sale, căcĭ nu este iertatŭ, nu e cuviinciosŭ și nu se potrivesce cu seriositatea împrejurărilorŭ nóstre de astădĭ, ca în teatrulŭ marelorŭ lupte naționale, în care ne aflămŭ, unii sĕ lupte, ér alții sĕ stea pasivĭ, ca nisce simpli spectatorĭ, mărginindu-se cel mult sĕ aplaudeze și sĕ se desfăteze la munca altora.

Inteligența română de pretutindenea ar trebui sĕ nu uite nicĭ unŭ momentŭ, că numai printr'o acțiune energică și solidară din partea tuturorŭ membrilorŭ sĕi se va puté duce la sfîrșitŭ bunŭ și sigurŭ causa luptei nóstre drepte.

România și tripla alianță.

Diarulŭ englesŭ *„Times"* se ocupă într'unŭ lungŭ și remarcabilŭ articulŭ de situația României față cu alianța triplă.

Numitulŭ diarŭ purcedêndŭ din incidentulŭ visitei, ce a făcutŭ regele Carolŭ alŭ României împĕratului Germanŭ la Potsdam, care visită deși póte sĕ nu aibă însemnate urmărĭ mai grabnice, totușĭ susține, că ea nu póte fi privită, ca unŭ evenimentŭ, ce n'ar avé nicĭ o importanță politică.

Rolulŭ României, dice fóia englesă, va fi de mare importanță într'unŭ viitorŭ rĕsboiu europênŭ. Lucru firescŭ, că acéstă țéră nu va puté sĕ rĕmână neutrală, ci séu va trebui sĕ mérgă cu torentulŭ, ce va amenința încă odată imperiulŭ Osmanilorŭ, séu va trebui sĕ se pună în contra lui. Stândŭ astfelŭ lucrurile, împĕratulŭ Germaniei nu póte sĕ nu simtă, că interesele alianței triple vorŭ fi afectate, în sensŭ militarŭ de atitudinea, ce va lua România.

O armată bravă, bine organisată — dice „Times," — care a pututŭ atêrna în cumpĕna rĕsboiului ruso-turcescŭ din 1877 și care într'o viitóre campaniă ar puté ocupa o fórte importantă posițiune strategică, nu póte fi privită de Germania dreptŭ o cantitate negligeabilă. Crede decĭ fóia englesă, că Germania a ajunsŭ la o recunóscere mai practică a acestui adevĕrŭ, îndată ce s'a retrasŭ contele Bismarck, care negliga România din causă că voia sĕ menageze câtŭ putea mai tare pe Rusia.

La Potsdam nu s'au luatŭ angajamente positive, crede „Times". Regele Carolŭ este cu multŭ mai prudentŭ, decâtŭ s'o fi făcutŭ acésta și e cu multŭ mai consciu de datoriile sale de suveranŭ constituționalŭ. Totŭ așa de adevĕratŭ însĕ este, că resultatele întrevederei dela Potsdam, au mulțumitŭ pe deplinŭ pe Regele Carolŭ.

In România — dice mai depate „Times" — esistă unŭ curentŭ în poporŭ, favorabilŭ Rusiei ortodoxe, ca și poporulŭ țĕrei dela gurile Dunărei. Românii însĕ suntŭ conscii și mândri de *originea lorŭ romană.* Pentru scopurĭ practice însĕ nu este bine a se ține pré multŭ sémă de simțĕmêntulŭ vagŭ și întunecatŭ alŭ mulțimei nepricepute (?) și inerte. (?) In cercurile conducĕtóre partisanii politicei ruso-file, póte suntŭ și ei destulŭ de tarĭ, pentru a puté ajunge la cârma țerei, însĕ chiar și acestŭ partidŭ îșĭ manifestézâ simpatiile sale pentru Rusia, mai alesŭ atuncĭ numai, când primesce puterea, dér și ei ar resista la orĭ ce s'ar păré, că e o dictatură ruséscă cu aceeașĭ energiă și urgiă cu care ar face-o și rivalii lorŭ.

Fóia englesă arată, cum se justifică temerea acelora, carĭ cu binefacerile ce a avutŭ România dela Rusia în timpŭ de grele încercări, vĕdŭ totușĭ în colosulŭ dela Nordŭ unŭ dușmanŭ fiindcă într'adevĕrŭ relele ce i-a făcutŭ și scopurile viclene, ce se pare a avé față de dênsa, întrecŭ multŭ bine-facerile.— Diarulŭ englesŭ însĕ justifică și celalaltŭ curentŭ

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Cerșitórea dela Ponts des Arts.

Novelă de Vilhelm Hauff; trad. de *Cornel Scurtu.*

(Fine.)

In diminéța următóre Don Pedro plecă cu Frӧben la moșia contesei. Era-o privelisce mișcătóre când bĕtrânulŭ îmbrățișă talia juvenilă și frumósă a Iosefei, cum privia elŭ cu atențiune trăsurile feței ei, cum trăsurile severe ale feței sale deveniră din ce în ce mai moi, cum elŭ apoi emoționatŭ îi sărută ochii și buzele ei. „Da, tu eștĭ fiica Laurei!" esclamă elŭ. „Tatălŭ tĕu nu țĭ-a datŭ nimicŭ, decâtŭ pĕrulŭ celŭ blondŭ, dér aceștia suntŭ ochii ei drăgălașĭ, acésta e gura, acestea suntŭ trăsurile frumóse ale Laurei Tortosi! Fii fiica mea, dragă copilă; n'am rude și suntŭ bogatŭ; prin rudeniă, prin inima și măhnirea mea de 20 de anĭ îmĭ aparținĭ mai multŭ, ca orĭ cărui de pe lumea acésta!"

Privirile ei, carĭ cădeau pe după spatele lui Don Pedro asupra lui Frӧben, păreau că nu prea apróbă afirmațiunea acésta din urmă, dér ea emoționată îi sărută mâna și-lŭ numì unchiu, alŭ doilea tată alŭ ei.

Bucuria revederei durà numai câteva dile. Don Pedro declară hotărîtŭ, că afacerile sale îlŭ chiamă în Portugalia și pe lângă aceea nicĭ nu voia sĕ șédă, că ce ar mai reține pe Iosefa, ca sĕ nu-lŭ urmeze; elŭ avea principii prea severe asupra articolelorŭ bisericei sale, încâtŭ, ca sĕ fi ținutŭ de posibilă ideia, că Frӧben ar cere de soțiă pe Iosefa, femea divorțată a altuia. Nu ni-s'a făcutŭ cunoscutŭ, ce au discutatŭ amanții asupra acestui punctŭ de céртă; atâtŭ e sigurŭ, că Frӧben făcŭ alusiune de câteva-orĭ la aceea, ca ea sĕ se întórcă la confesiunea evangelică, dér ea refusă acéstă propunere, ce e dreptŭ cu o durere nemărginită, dér fórte hotărîtă. Adese-orĭ tînĕrulŭ, cuprinsŭ de desperare din causa órei de despărțire, ce se apropia, îi propusese, ca ea sĕ lase pe Don Pedro sĕ plece, sĕ trăéscă ea pentru sine, sĕ rĕmână în Germania, elŭ voesce, că décă nu póte fi soțulŭ ei, celŭ puținŭ sĕ-i rĕmână pentru totdéuna amicŭ. Dér ea refusă și acésta; ea-i mărturisì sincerŭ, că se simte prea slabă, ca sĕ trăiéscă cu cinste într'o astfelŭ de relațiune până la sfîrșitŭ, și mai mândră prin nenorocirea ei, tremura la ideia unei legăturĭ nedemne cu unŭ bărbatŭ, pe care-lŭ stima atâtŭ de multŭ, și pe care-lŭ iubea. In sine însĕ îșĭ dicea, că o ideiă mai nobilă călăuzesce pașii ei. „Óre sĕ-șĭ pérdă elŭ," îșĭ dicea ea în sine, „flórea vieței sale cu o ființă nenorocită, care-i póte fi numai amică? Óre sĕ renunțe elŭ la gustarea bucuriilorŭ casnice, la fericirea de a avé copii și nepoțĭ, din causa mea? Nu, elŭ m'a perdutŭ odată, și timpulŭ și acum va alina durerea sa, elŭ va uita o ființă nenorocită; care se va gândi vecĭnicŭ la dênsulŭ, îlŭ va iubi și se va ruga pentru elŭ".

Se părea, că se împlinescŭ cuvintele profetice ale Iosefei: „Pentru totdéuna!"

Don Pedro părăsì cu noua sa rudeniă moșia contesei, pentru ca prin Olanda sĕ ajungă lângă mare. Frӧben, — pe care póte numai ideia, de a urma îndată pe Iosefa în Portugalia și a fi acolo amiculŭ ei, îlŭ susținea, — însoțì pe iubita sa în călĕtoriă prin Germania și Olanda, și orĭ de câte-orĭ îlŭ ruga ea sĕ nu-i facă dilele de despărțire mai grele prin însoțirea sa, elŭ se ruga cu lacremile în ochĭ: „Numai până la mare și apoi adio pentru totdéuna!"

36.

In luna lui Augustŭ a anului acestuia se ivì în Ostende o corabiă, care avea sĕ ducă în Portugalia marfă și pasagerĭ. Era o diminéță frumósă, céța se lăsase și dilele păreau favorabile pentru călĕtoriă.

Era la 9 óre diminéța, când o bubuitură de tunŭ anunță signalulu, că pasagerii aveau sĕ se apropiă de țĕrmŭ. Totŭ în timpulŭ acela se apropiă de țĕrmŭ și o șalupă, care-șĭ aruncă scândura pe țĕrmŭ, pentru ca sĕ priméscă pe pasagerĭ. In curêndŭ se vĕdură apropiându-se de țĕrmŭ patru persóne, carĭ de deosebiau de ceilalțĭ pasagerĭ sĕrăcăciosŭ îmbrăcațĭ prin mersulŭ, ținuta și îmbrăcămintea lorŭ. Unŭ bĕtrânŭ înaltŭ mergea cu pașĭ mândri înainte; purta o pălăriă cu bordurĭ largĭ și o manta lungă pe umerĭ, așa încâtŭ unŭ matrozŭ, ce-lŭ vĕduse apropiându-se, esclamă îndată: „Mĕ rĕmășescŭ, că acesta e unŭ Spaniolŭ!" Indĕrĕtulŭ acestuia venia unŭ domnŭ tînĕrŭ, care ducea la brațŭ o damă înaltă și elegantă. Tînĕrulŭ era fórte palidŭ, se părea, că se luptă cu o mare mâhnire, pentru ca sĕ alunge tristeța și mai mare a damei.

antipaticŭ alŭ României față cu Austro-Ungaria. Étă cum se esprimă „Times“:

Décă Basarabia este ținută adĭ de Țarulŭ, este de-asemenea o Româniă irredentă și sub sceptrulŭ Habsburgilorŭ, deórece în țerile supuse corónei unguresci se află *mai multŭ de 2½ milióne Românĭ*, ér *politica de maghiarisare care împilézǎ crudŭ pe Românii din Austro-Ungaria, a provocatŭ o justă indignațiune în sînulŭ Românilorŭ din Regatŭ.* Pe lângă acésta Ungaria n'a arĕtatŭ de locŭ simțĕminte prietinescĭ, nicĭ spiritŭ de conciliațiune în politica ei vamală față cu Rnmânia și astfelŭ între aceste țĕrĭ vecine s'a săditŭ unŭ rĕu simțĕmêntŭ.

Politica comercială a monarchiei austro-ungare, ce se dictézǎ adĭ mai multŭ din Pesta decâtŭ din Viena, deși n'a avutŭ urmărĭ politice seriόse, ca în Sêrbia, totușĭ a avutŭ o înrîurire de aceeașĭ natură.

Decĭ în câtŭ privesce simpatiile dintre Rusia și tripla alianță, cumpănindŭ tóte cu dreptate, România póte judeca în liniște în ce direcțiune o tragŭ propriele ei interese, din ce parte are a se teme mai puținŭ și de unde are sĕ spereze mai multŭ? Se póte óre, ca pericolulŭ de agresiune din partea Rusiei sĕ fiă întêmpinatŭ mai bine prin o alianță, séu prin resistență?

Din parte-ne, continuă „Times“, nu insistămŭ a profeți, cum se vorŭ decide bărbații de statŭ ai României în fața acestorŭ cestiunĭ complicate și delicate, însĕ putemŭ observa, ca unŭ semnŭ prevestitorŭ, că fortificațiile, ce nu de multŭ s'au construitŭ, pare că au menirea de-a opune resistență unui inimicŭ viitorŭ din partea Rusiei mai multŭ decâtŭ din partea Austriei. Póte sĕ ne spună cineva că tortificațiile suntŭ făcute curatŭ, cu scopulŭ de a da pe unŭ prețŭ mai urcatŭ alianța românéscǎ, noi însĕ socotimŭ aceste esplicărĭ mai multŭ de nisce ingeniosităță puținŭ satisfăcĕtóre. Mai suntemŭ dispușĭ a cugeta, — încheiă „Times“ — că înțeleptulŭ rege Carolŭ cu greu s'ar fi aventuratŭ de-așĭ arăta pumnulŭ și de-a face unŭ lucru, care sĕ pótă fi luatŭ dreptŭ o provocare față cu unŭ puternicŭ vecinŭ, décă nu ar fi avutŭ causă de-a aștepta ajutorŭ dela unŭ prietinŭ totŭ așa de puternicŭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 28 Noem. (10 Decem.)

Curtea regală română, a luatŭ unŭ doliu de 14 ḑile din incidentulŭ morțiĭ ex-împĕratului Brasiliei, Don Pedro.

***

Programulŭ serbărei dela 28 Noemvre. In anul acesta în ḑiua de 28 Noemvre v., aniversarea luărei Plevnei s'a celebratŭ în Bucurescĭ cu o pompă mai mare ca de obiceiu. Revĕrsatulŭ ḑilei de 28 Noemvre a fostŭ anunțatŭ cu 21 de salve. La óra 9·30 s'a oficiatŭ unŭ Te-Deum de I. P. S. S. Mitropolitulŭ Primatŭ în biserica din Dealulŭ Spirei. M. S. Regele împreună cu A. S. R. principele moștenitorŭ presumtivŭ au asistatŭ la acestŭ Te-Deum, la care au fost presențĭ toțĭ oficeriĭ superiorĭ din garnisónǎ și detașamente cu stégŭ și musică din tóte trupele aflătóre în capitală. După Te Deum M. S. Regele a primitŭ defilarea trupelorŭ comandate de d-lŭ generalŭ Dona. După defilare, M. S. Regele s'a întorsŭ la Palatŭ, unde a primitŭ în sala tronului pe toțĭ oficeriĭ superiorĭ. Séra prânḑŭ de gală la palatŭ, oferitŭ oficerilorŭ superiorĭ din garnisónǎ.

***

Demisionărĭ și numirĭ de fișpanĭ. Fóia oficială de Lunea trecută comunică decretulŭ prea înaltŭ, prin care fișpanulŭ Odorheiului *Daniel Gábor* este demisionatŭ și înlocuitŭ cu dr. *Török Albert*, fostulŭ vicespanŭ alŭ acelui comitatŭ. Totŭ prin decretŭ prea înaltŭ este demisionatŭ *Pogány György*, fișpanulŭ dela Hunedóra, fiindŭ înlocuitŭ cu marele proprietarŭ *Szentkereszty György*. Inainte de a fi demisionațĭ, amêndoi fișpaniĭ au fostŭ decorațĭ cu ordinulŭ Sfântului Stefanŭ. — Slabă mângăere!

***

Sfințirea capelei române din Parisŭ se va face la finea lunei lui Decemvre a. c. de către I. P. S. S. Metropolitulŭ Iosifŭ alŭ Moldovei, care va fi însoțitŭ și de corulŭ metropolitanŭ din Iașĭ de sub conducerea d-lui Gr. Musicescu.

***

O statistică a șcólelorŭ poporale din Ungaria. Ḑilele acestea s'a făcutŭ o statistică a șcólelorŭ poporale din Ungaria. Resultatulŭ sumarŭ alŭ acestei statistice este, că în tótă Ungaria esistă actualŭmente: 8994 școlĭ unguresci, 2587 românescĭ, 1115 slovace, 674 germane, 312 sêrbescĭ, 211 rutene și 39 croato-vendice. In cei din urmă 20 de anĭ numai școlile unguresci și cele sêrbescĭ au sporitŭ, și anume cele unguresci cu 146 la sută — ér cele sêrbescĭ numai cu 149 școlĭ (vr'o 50 la sută); tóte celelalte școlĭ poporale au datŭ îndĕrĕtŭ.

***

Noue comande de arme. Cetimŭ in ḑiarele din România, că ministrulŭ de resbelŭ românŭ va face peste cât-va timpŭ o nouă comandă de arme cu repetițiă sistemŭ Manlicher.

***

Congresŭ slavicŭ. Ḑiarulŭ Cehilorŭ tînerĭ „Kuttenberger Wochenblatt“, inspiratŭ de deputatulŭ Dr. Pacak, anunță, că în primăvéra viitóre se va ține în Praga unŭ *congresŭ alŭ slavilorŭ din Austro-Ungaria*, care are de scopŭ cooperarea tuturorŭ Slavilorŭ din monarchiă în contra Germanilorŭ și a Maghiarilorŭ. Se ḑice, că convocarea acestui congres e asigurată, de órece Cehiĭ, Slovaciĭ și Croațiĭ au promisŭ deja participarea lorŭ.

***

Musica regimentului 82 de infanteriă, va da unŭ concertŭ, Dumineca în 13 Decemvre n. c. în sala hotelului Centralŭ Nr. 1. Inceputulŭ la 7 ½ óre. Prețulŭ de intrare 30 cr. Programulŭ e următorulŭ: 1. Fr. Erkl: Ouvertură la opera „Hunyadi Laszló“. 2. P. Mascagni: Introducere și Siciliaua din opera „Cavalleria Rusticana“. 3. Millöker: Vals din opereta „Der arme Ionathan“. 4. Balfé: Duett din opera „Die Zigeunerin“. 5. Schreiner: Fantasiă din opera lui Bizet „Carmen“. 6. Langey: a) Serenadă mexicană, b) Träumerei aus den Kinderscenen. 7. Kemzak: „Prager Stammblätter, potpouri.— 8. Ivanovicĭ: „Meteor“ Vals. 9. Robandi: „Alla stella confidente“ romanță, solo pentru trâmbiță. 10. I. Bayer: Potpouri din baletulŭ „Puppenfée.

***

Concertulŭ societățiĭ de opere a d-lui *Eugen Berger* directorŭ de teatru, care s'a ținutŭ alaltăerĭ séra în hotelulŭ „Centralŭ“ a fostŭ destulŭ de bine cercetatŭ. Dintre concertanțĭ singura câtăréță de coloraturĭ, d-ra *Daisy Singer* a fostŭ cunoscută publicului brașoveanŭ încă din érna trecută, cu ocasiunea ciclului de opere arangiatŭ de d-lŭ Berger aicĭ. Celelalte puterĭ au fostŭ tóte nouĕ. D-ra Therese Schilder are unŭ altŭ fórte simpaticŭ și puternicŭ; vocea ei e de unŭ cuprinsŭ mare și predarea-i frumósǎ. Cele douĕ cântece dintâiu, „Du fragst mich täglich“ de Helmund, și „Es muss ein wunderbares sein“ de List i-au reușitŭ mai puținŭ în precisitatea tonurilorŭ, cu atâtŭ însĕ mai precisŭ, mai frumosŭ a cântatŭ Aria din Opera „Profetulŭ“ de Meyerbeer, care a și fostŭ fórte multŭ aplaudată. D-ra Daisy Singer câtăréța de coloraturĭ cu vocea ei drăgălașă și predarea-i vióiă s'a bucuratŭ mai multŭ de simpatia publicului, fiindŭ mai de-multe-orĭ rechiămată. Aria din opera „Dinorah“ de Meyerbeer a cântat'o cu multă dibăciă, dér mai nimerită pentru ea a fostŭ cântecŭlŭ „In der Märznacht“ de Taubert, acésta corespunde mai multŭ temperamentului ei. Dintre cântărețĭ d-lŭ A. R. Mirus, baritonistŭ și d-lŭ Fritz Jülich, basistŭ, a plăcutŭ mai multŭ. Baritonulŭ d-lui Mirus e câtŭ se póte de plăcutŭ și a făcutŭ o fórte bună impresiă cu cele douĕ cântece „Lehn deine Wang an meine Wang“ și „Margareth am Thore“ de Jensen. Asemenea și d-lŭ Jülich a obținutŭ acea reușită cu basulŭ sĕu profundŭ, cu deosebire în Aria din opera „Waffenschmied“ de Lortzing și în cântecŭlŭ „Der schlesische Zecher“ de Reisinger. D-lŭ C. Sachse ca tenoristŭ a cântatŭ cu multă silință, d-sa cântă însĕ printre dințĭ și risipesce prea multă forță.

***

Fómetea în Rusia. Unŭ ucazŭ imperialŭ ordonă organisarea unei loteriĭ în favórea sĕracilorŭ. Loteria va cuprinde 1,200.000 losurĭ, carĭ se urcă la 6 milióne ruble.

***

Bandițiĭ din Balcanĭ. „Timpulŭ“ scrie: Scirile din Adrianopolŭ spunŭ, că autoritățile de acolo au isbutitŭ sĕ pună mâna pe unŭ ciobanŭ, anume Arghiri, care a luatŭ parte la cunoscuta răpire a francesului Raymond, pentru a cărui rĕscumpĕrare Pórta a trebuitŭ sĕ plătéscǎ 5000 de lire. Arghiri purta în bandă numele Kara Ali. Confrontatŭ cu Raymond, a fostŭ recunoscutŭ de acesta. Intréga parte a lui Arghiri, 750 de lire, pe care elŭ o îngropase la rădăcina unui copacŭ, s'a găsitŭ.

***

O înșelătoriă de 200.000 fl. O telegramă din Timișóra spune, că s'a descoperitŭ o nouă înșelătoriă de 200.000 fl. la cassa „*Ruso Israel et Comp*“, care manipula bucate. Casulŭ acesta a produsŭ mare sensațiă, fiindcă înșelătorulŭ *Heim I. Asraelŭ*, era ținutŭ, ca omŭ fórte cinstitŭ.

Dela Cenadulŭ-unguréscŭ.

(Fine.)

Enunțându-se resultatulŭ alegerei, o parte urau sĕ trăéscǎ Lugoșianu, altă parte, ca Luțai; eleviĭ și elevele de școlă erau mai veselĭ strigândŭ în continuu sĕ trăéscǎ iubitulŭ lorŭ învĕțătorŭ Ioanŭ Lugoșianu. Cu atâta actulŭ alegerei sĕ sfîrșia, dér preotulŭ Ierosimŭ Luțai ca de comunŭ fiindŭ rachiatŭ, cu furiă dobitocéscǎ amenința și provoca așa: „Ei, D-ḑeulŭ lui! Ai miei! Prindeți-lŭ și nu lăsațĭ!“ Primulŭ, care prinse pe d-lŭ asesorŭ, fŭ tovarășulŭ de bețiă alŭ preotului revoltatŭ, epitropulŭ Stefanŭ Pantea, dér fŭ respinsŭ de unŭ gendarmŭ și căḑŭ la pămêntŭ. Intru acésta alțiĭ îlŭ împinserǎ în biserică și-lŭ strîmtorară într'unŭ scaunŭ; aci preotulŭ Ierosimŭ cu tovarășiĭ sĕi de bețiă îlŭ prinserǎ de haine, însultându-lŭ în modulŭ celŭ mai murdarŭ. De aci cu mare greutate îlŭ conduse preotulŭ Dionisiu Luțai pe asesorulŭ în altarŭ, eșindŭ din altarŭ, se îndreptară către ușa bisericei de către nordŭ, ca pe acolo sĕ scape.. Preotul Ierosim, observândŭ intențiunea d-lui Ciora, strigă și înjură așa în biserică: „Nu-lŭ lăsațĭ .....

Fața ei frumósǎ era împrejurulŭ ochilorŭ și fruntei înroșită de plânsulŭ celŭ multŭ, gura ei era strînsă de durere, ér partea de josŭ a feței era fórte palidă. Ea mergea clătinându-se, rĕḑimată de brațulŭ tînĕrului; o pălăriă cu pene fâlfăitóre de strutŭ: o rochiă lungă de mătasă grea, la gâtŭ și la sinŭ, lanțurĭ bogate de aurŭ, se păreau, că nu se potrivescŭ pentru călătoriă, și prin urmare puteai crede, că ea însoțesce pe bordŭ pe tînĕrulŭ, după ei amêndoi mergea unŭ servitorŭ în haine pistrițe; elŭ ducea subsuórǎ o umbrelă mare și avea o bonetă spaniolă pe capulŭ sĕu.

Când se apropiară atâtŭ de tare de nisipulŭ udŭ încă de fluxulŭ de mai nainte, la loculŭ acela, unde se afla scândura către șalupă, se opriră, și frumósa și tînĕra părechiă privia spre corabiă, apoi se priviră unulŭ pe altulŭ, ér dama își răzimà capulŭ pe umĕrulŭ tînĕrului, așa încâtŭ penele ei de struțŭ fâlfăiau în jurulŭ feței sale și ascunserǎ ochii sĕi plinĭ de lacrimĭ înaintea curioșilorŭ. Bĕtrânulŭ se afla nu departe de ei, se învĕlì mai bine în mantaua sa și uitându-se posomorîrŭ; ér ochiulŭ sĕu schinteia, nu se scia, că óre de o lacrimă séu din causa reflexului valurilorŭ lucitóre. Acum se apropia șalupa, plescăindŭ de țĕrmure; scândura fŭ aruncată și o bubuitură de tunŭ de pe corabiă înfricoșà pe tînĕra părechiă în îmbrățișarea ei. Bĕtrânulŭ se apropià, întinse mâna tînĕrului, o strânse cu putere și apoi se coborî repede pe scândură, urmatŭ de servitorulŭ sĕu, după ce și acesta strînse cu francheță mâna tînĕrului. Acum se mai îmbrățișară odată tinerii; întêiu se desfăcù elŭ și conduse pe dama pe scândură. — „Pentru tot-déuna!“ șoptì ea cu unŭ zîmbetŭ duiosŭ. — „Pentru tot-déuna!“ rĕspunse tînĕrulŭ, privindu-o tremurândŭ și cu lacrămile în ochĭ. Incă o strîngere de mână și ea se întórse sĕ se urce pe scândură.

Ea ajunsese deasupra, cârmaciulŭ, unŭ Englesŭ cu umerii largĭ, o aștepta la capĕtulŭ scândurei, întinse mâna sa osósǎ, pentru ca sĕ priméscǎ pe dama, pe séma căreia aflà câteva cuvinte de mângăiere. Atuncĭ ea mai privi odată pe tînĕrulŭ. Statura ei înaltă și plăcută sta pe scândură, gâtulŭ ei se afla plecatŭ spre țĕrmure, penele fâlfăitóre ale pălăriei ei părea, că-lŭ salută. Elŭ întinse brațele, în trăsurile feței sale părea, că se amestecă fericirea iubirei cu durerea despărțirei. Atuncĭ se părea, ca ea nu se mai póte stăpânì; sărì peste scândură la țĕrmure, și mai înainte ca cârmaciulŭ sĕ-șĭ fi împreunatŭ mânile pentru a-o admira, ea era deja în brațele tînĕrului, ér buzele ei se alipiră de ale sale.

— „Nu, nu potŭ sĕ trecŭ marea“, esclamà ea. „Voiu rĕmâné; voiu face totulŭ, ce vei voi tu, voiu arunca lanțurile aceste ale confesiunei mele, carĭ mĕ împedecă, sĕ urmezŭ după cum 'mĭ dictézǎ bunulŭ meu simțŭ; tu eștĭ patria mea, familia mea, tu eștĭ pentru mine totulŭ; rĕmânŭ aicĭ!“

— „Iosefo! Iosefo mea!“ strigà tînĕrulŭ, strîngêndu-o cu frenesiă la peptulŭ sĕu. „A mea, a mea pentru totŭ-déuna? Dumneḑeu a povățuitŭ inima ta; o, așĭ fi muritŭ de chinulŭ acestei despărțirĭ!“

Se ținură încă îmbrățișațĭ, când bĕtrânulŭ se coborî cu pașĭ grabnicĭ peste bordŭ și peste scândură și se apropià de grupa acésta.

— „Copii“, ḑise elŭ, „ar fi fostŭ destulŭ, décă v'ațĭ fi luatŭ adio numai odată; vino, Iosefo, nu-țĭ va mai ajuta nimicŭ, acum vorŭ împușca cu tunulŭ pentru a treia-órǎ.“

— „Lasă sĕ împusce cu mii de glónțe, Don Pedro“, strigà tînĕrulŭ cu fața plină de bucuriă. „Ea rĕmâne aicĭ, ea rĕmâne cu mine!“

— „Ce audŭ? rĕspunse bĕtrânulŭ cu seriositate: „Nu voescŭ sĕ sperŭ, că lucrurile stau astfelŭ, după cum ḑice cavalerulŭ, tu vei urma pe rudenia ta, Iosefo!“

— „Nu“, strigà ea cu curagiu. „Când stam acolo pe marginea șalupei și priviam undele mărei, carĭ aveau sĕ mĕ despartă de dênsulŭ, mĕ hotărîiu la ceea ce am sĕ facŭ; mama mea mi-a arĕtatŭ drumulŭ, ea a urmatŭ odinióră pe iubitulŭ inimei sale în lumea mea, părăsindŭ din causa iubirei ei, pe tata și pe mama ei; sciu ce am sĕ facŭ; aicĭ stă acela, care a îndulcitŭ órele din urmă ale mamei mele, căruia am sĕ-i mulțămescŭ onóre, viéță, cu unŭ cuvêntŭ totulŭ; și eu sĕ-lŭ părăsescŭ? Salută, Don Pedro, mormênturile strămoșilorŭ

D-ḑeulŭ lui câne, după elŭ“ și se repeḑi asupra d-lui asesorŭ, urmatŭ de bețiva sa companiă și-lŭ împinseră din biserică, de aci asesorulŭ cu preotulŭ Dionisiu Luțai sĕ îndreptără către biserica sêrbă, — din colțulŭ bisericei se repeḑi Terențiu Luțai la d-lŭ asesorŭ, îlŭ prinse de ambe mânile și-lŭ împinse în mijloculŭ spectatorilorŭ și revoltanțilorŭ strigândŭ: „Nu lăsa, nepóte (către Stefanŭ Lazarŭ unŭ flăcău de 20 anĭ); „Ține Ierosime! (către vĕrulŭ sĕu Ierosimŭ Suciu); la școlă cu elŭ, sĕ mĕ bage'n școlă!“

Aceștia îlŭ împinseră pe asesorulŭ: unulŭ de peptŭ, altulŭ de o mână. Comandantulŭ Terențiu Luțai cu părintele sĕu și cu bețiva lorŭ companiă se postară înapoia asesorului; doi gendarmĭ, carĭ erau de față, îlŭ apĕrau, așa între strigăte batjocoritóre îlŭ escortară pană la școlă, urmatŭ de unŭ convoiu numĕrosŭ. Intrândŭ în curtea școlei, pretinseră sĕ-lŭ bage în școlă pe Terentie, — școla era încuiată și cheia nicăirĭ. S'a presentatŭ și notarulŭ comunalŭ în fața locului și *fără de a face macarŭ unŭ pasŭ pentru restabilirea păcĭĭ* și scăparea asesorului, *sĕ depărtă odihnitŭ la cancelaria comunală.*

In timpulŭ, câtŭ s'a frământatŭ revoltata companiă pentrŭ cheiă, d-lŭ asesorŭ cu ajutorulŭ celorŭ doi gendarmĭ scăpà în cuina învĕțătorului, unde șeḑù mai bina de o óră. Notarulŭ comunalŭ, provocat printr'o deputațiune din sînulŭ fruntașilorŭ comunei, sĕ pună capĕtŭ acestui scandalŭ, la care tocmai antistia comunală a datŭ ansă, — sĕ și presentà la momentŭ în curtea școlei și aflândŭ pe preotulŭ Ierosimŭ Luțai în mijloculŭ revoltanțilorŭ, îlŭ provocà așa: „Părinte! Dér fă odată pace!“ Provocarea avù efectŭ; la comanda revoltantului preotŭ, sĕ restabilì pacea. Notarulŭ comunalŭ întrà la esmisulŭ și luându lŭ de brațŭ, fără împedecare îlŭ conduse la locuința preotului Dionisiu Luțai, de unde părintele Ciòra numai decâtŭ plecà din comună.

In a cui putere a statŭ contiuarea revoltei séu restabilirea păcĭĭ? Noi vedemŭ, că numai în partea d-lui notarŭ Hegedüs, și totușĭ notarulŭ și judele comunalŭ au cutezatŭ a relata oficiosŭ la pretură, că d-lŭ Ciòra a conturbatŭ pacea esemplară, ce domnia în comuna bisericéscă, și a sguduitŭ încrederea către capulŭ bisericei.

De atuncĭ și până aḑĭ funcționéză în școlă Terentiu Luțai, fiiulŭ ilegalŭ alŭ lui Ierosimŭ Luțai, protegiatulŭ notarului și alŭ judelui și epitropia cultuală, juratulŭ Petru Luțai, solvesce salarulŭ ce îĭ compete învĕțătorului substituitŭ prin ven. Consistoriu Ioanŭ Lugoșianu, ér acesta e eludatŭ din oficiulŭ sĕu.

N'amŭ descrisŭ prin ḑiare scandalulŭ produsŭ la alegerea de învĕțătorŭ, pentru că acéstă faptă a preotului Ierosimŭ și a fiiulŭ sĕu Terentie nu ne-a surprinsŭ; nu, deórece preotulŭ Ierosimŭ Luțai mai multŭ petrece în birtŭ ḑi și nópte, decâtŭ acasă, unde dênsulŭ e autorulŭ tuturorŭ esceselorŭ din birtŭ și nu se rușinéză a ține de găzdăriță pe o femeiă, carea și-a omorîtŭ bărbatulŭ cu otravă, pentru carea faptă a fostŭ în temniță 12 anĭ. Inaltŭ Prea Sânțitulŭ d. Episcopŭ l'a provocatŭ pe preotulŭ Ierosimŭ sĕ depărteze pe găzdărița sa sub pedépsa suspinderei, dér și aci d. Hegedüs a doftoritŭ tréba, l'a învĕțatŭ pe preotulŭ Ierosimŭ sĕ scótă carte de servitóre pentru găzdărița sa și atuncĭ n'are ce-i face episcopulŭ; așa a și făcutŭ, și așa acum trăiesce în pace cu Chiva sa iubită.

Numai puține cuvinte mai avemŭ și amŭ terminatŭ.

Rev. d-nŭ protopopŭ Moise Bocșianu, câtŭ a fostŭ administratorŭ protopopescŭ și de când e protopresviterŭ, tare s'a interesatŭ de comuna nóstră, a preferit'o și respectat'o în tóte privințele, din carĭ cause de toțĭ locuitorii a fostŭ și este stimatŭ și iubitŭ, ca unŭ bunŭ părinte sufletescŭ.

Luândŭ scire de prin tóte foile maghiare și naționale române iubitulŭ nostru protopopŭ despre scandalulŭ întêmplatŭ în 15/27 Augustŭ a. c., în 1 (13) Octomvre, s'a presentatŭ în comuna nóstră și după o eruare scrupulósă în 1 (13) și 2 (14) Octomvre a constatatŭ: a) că inițiatorulŭ scandalului a fostŭ preotulŭ Ierosimŭ Luțai cu fiulŭ sĕu Terentie. b) Că oficiulŭ parochialŭ e în disordine. c) Că perceptorele cultului n'a putută arăta banii percipiațĭ la scontrarea cassei. d) Că preotulŭ Ierosimŭ Luțai chiar în ḑiua aceea a depusŭ jurămêntulŭ la județulŭ tractualŭ din Nădlacŭ ca unŭ martore câștigatŭ — din incidentulŭ unui scandalŭ din birtŭ, unde dênsulŭ a fostŭ unŭ factorŭ alŭ scandalului. e) Că fiulŭ preotului propune în școlă fără decretŭ consistorialŭ. f) Că in comună domnesce anarchiă.

Și despre tóte aceste și multe altele făcêndŭ raportŭ la venerabilulŭ Consistoriu și cerêndŭ cercetare, *nicĭ până aḑĭ nu scimŭ sĕ se fi făcutŭ nimicŭ* și așa stămŭ în mare nedumerire, încâtŭ ne vine a ne plânge la Inaltulŭ forŭ Metropolitanŭ, séu la Inaltulŭ Ministerŭ.

Rugându-vĕ, prea onorate d-le Redactorŭ, sĕ binevoițĭ în prețuita fóiă ce redactațĭ a da locŭ acestui rĕspunsŭ alŭ nostru în tótă estensiunea sa, amŭ rĕmasŭ:

Cenadulŭ ungurescŭ, în 21 Noemvre (3 Decemvre) 1891.

cu totă stima:

Iosifŭ Luțai, Arcadie Poponŭ, Gligorŭ Marianuțŭ, Velcu Luțai, George Luțai, Teodorŭ Becanu, Stefanŭ Ungurcanu, Vasilie Marianuțŭ, Nicolae Maghiaru, Nicolau Crișianu, Ornutŭ Vadasunu.

Economĭ, locuitorĭ în comuna Cenadulŭ-ungurescŭ.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Clușiu, 8 Decemvre 1891 n.

Onorată Redacțiune! Nicĭ când Românii din Clușiu, bĕtrânĭ și tinerĭ, n'au pututŭ fi condușĭ de unŭ spiritŭ mai sănĕtosŭ în ceea ce privesce viéța lorŭ socială românéscă, ca în timpulŭ de față. Este îmbucurătorŭ a vesti lumei cele ce se petrecŭ la noi: O reacțiune salutară, care ne îndreptățesce a spera bunŭ resultatŭ.

Fără îndoiélă, causa și isvorulŭ acestei bune-stărĭ este societatea de lectură, séu casina română din locŭ, care, precum se scie, nu de multŭ și-a căpătatŭ o localitate câtŭ se póte de onorifică pentru societate. De aicĭ, ca locŭ de întrunire generalŭ, emanéză raḑele intensive de cultură socială, morală și intelectuală. Și resultatele suntŭ de totŭ bune. Astfelŭ amintescŭ, că amŭ avutŭ fericirea a lua parte la două serate literare-musicale. Amêndouĕ au rĕușitŭ în modŭ strălucitŭ. Programulŭ celei dintâi, ținută în 7 Noemvre, a fostŭ compusŭ din cuvêntulŭ de deschidere, 2 disertațiunĭ, 2 declamațiunĭ, 2 corurĭ bărbătescĭ și o cântare solo cu voce, de o plăcută d-șóră din Clușiu, acompaniată de unŭ terțetŭ de violină. Venitulŭ materialŭ de 40 fl. incursŭ din taxe benevole s'a destinatŭ pentru unŭ scopŭ nobilŭ și mărețŭ.

In 21 Noemvre Românii din Clușiu au arangiatŭ o petrecere cu jocŭ splendidă în sala hotelului „Centralŭ“. Acésta a reușitú peste așteptare, a fostŭ cercetată și de óspețĭ din jurulŭ Clușiului, ér venitulŭ curatŭ de 20 fl. a fostŭ desdestinatŭ pentru ajutorarea tinerilorŭ lipsițĭ.

A doua serată literară s'a ținutŭ totŭ în localulŭ casinei în 5 Decemvre și programulŭ ei s'a compusŭ din: 2 corurĭ, 2 disertațiunĭ, 1 declamațiune, unŭ quartetŭ de violină și cuvêntulŭ de închidere pentru partea primă a ciclului de serate din anulŭ acesta. Venitulŭ de peste 25 fl. din taxe benevole s'a destinatŭ pentru scopurile casinei.

Vrednicŭ de laudă și recunoscință este interesulŭ publicului românŭ inteligentŭ, pentru că aprópe în numĕrŭ completŭ se presentă la atarĭ ocasiunĭ plăcute.

Partea II a ciclului de serate se va începe în Februarie. Influința lorŭ binefăcĕtóre e cu atâtŭ mai simțită aicĭ, pentru-că tinerimea, din nisce considerațiunĭ cam neîntemeiate, a decisŭ, ca concertulŭ obicĭnuitŭ în anulŭ acesta sĕ nu se țină.

Amŭ adusŭ acestea la cunoscință, pentru ca de o parte sĕ împărtășescŭ scirĭ mângăitóre Românilorŭ iubitorĭ de tinerime, ér alții sĕ ia esemplu bunŭ dela Românii din orașulŭ, unde e concentrată cea mai mare putere a șovinismului ungurescŭ. Suntŭ mândru a accentua, că poporulŭ românŭ ardeleanŭ póte fi mulțămitŭ, că aicĭ în Clușiu are o tinerime universitară, care la timpulŭ sĕu scie sĕ fiă conșcie de chiămarea ei, care a îmbrățișatŭ cu căldură și hotărîre și causa replicei, ce se pregătesce contra-memoriului colegilorŭ maghiarĭ din partea junimei academice române din Ungaria și Transilvania.

Astfelŭ stămŭ în Clușiu. Dée Dumneḑeu, ca aceste simțĕminte curate, acestŭ spiritŭ bunŭ sĕ se cultive totŭ cu mai mare stăruința în inimele bĕtrânilorŭ și tinerilorŭ de aicĭ. Și, cumcă așa are sĕ fiă, e lucru naturalŭ, pentru că cu câtŭ se sporesce numĕrulŭ încercărilorŭ pentru nimicirea drepturilorŭ nóstre naționale, cu atâtŭ vedemŭ potențându-se puterea nóstră de viéță și de resistență. Acésta nĭ-a mântuitŭ și ne mântuesce.

X. Y.

Tractate de comerciu.

O telegramă din Viena anunță: Guvernele respective au presentatŭ la camerile din Viena și din Budapesta 1) tractatulŭ de comerciu cu Germania, care este însoțitŭ de o convențiune veterinară și de o convențiune pentru brevetele și mărcile de fabrică, și alŭ 2-lea tractatele cu Italia și Belgia. Aceste tractate pórtă data de 6 Decemvre curentŭ și va intra în vigóre la 1 Februarie 1892; vorŭ ține până la 31 Decemvre 1903, data la care vorŭ puté rĕmâné în vigóre décă nu vorŭ fi fostŭ denunțate cu 12 lunĭ înainte.

Taxele de vamă pentru produsele austro-ungare importate în Germania suntŭ: grâu și sĕcară 3 mărcĭ 50; ovĕsŭ 2 m. 80; legumele 1. m. 50; orzŭ 2 m; porumbŭ 1 m. 60; făinurĭ 7 m. 30; ouĕ 2 m; boi 25 m. 50; vite micĭ și porcĭ 5 m.

Tractatulŭ stipuléză de asemenea, că nicĭ o dinstincțiă nu se va face între naționalii celor două părțĭ pentru transportulŭ pe căi ferate în privința prețului, timpului și a modului de expediția. Cele două părțĭ contractante se angajéză în modŭ reciprocŭ de a protege pe supușii lorŭ în locurile unde una din aceste două părțĭ nu ar avé representantŭ.

Convențiunea veterinară va fi aplicată numai produselorŭ celorŭ două părțĭ contractante; ea stabilesce obligațiunea pașaportului și recunósce dreptulŭ reciprocŭ de a face sĕ se ia de comisarĭ pe teritorulŭ celeilalte părțĭ informațiunĭ asupra stării sanitare a vitelorŭ,

Tractatulŭ cu Italia menține *statu-quo-ulŭ* reciprocŭ s'a stabilitŭ, că desenurile și modelele industriale ale fiă-cărei din părțile contractante vorŭ fi protegiate pe teritorulŭ celeilalte părțĭ întocmai ca și desenurile și modelele indigene; acestŭ tractatŭ conține o clausă analogă cu aceea cu Germania în privința transportului călĕtorilorŭ.

Ministrulŭ de comerciu presentândŭ tractatele Reichstagului, a esprimatŭ satisfacerea guvernului pentru succesulŭ acestei marĭ întreprinderĭ comerciale și politice; numai rĕmâne de stabilitŭ relațiunĭ decâtŭ cu statele din Orientŭ. Guvernele celorŭ două părțĭ ale monarchiei vorŭ face pentru acésta totŭ ce va depinde de ele. Tractatele presentate Camerei le vorŭ ajuta în modŭ eficace.

O telegramă din Berlinŭ scrie: Expunerea motivelorŭ tractatelorŭ de comerciu cu Austria, Belgia și Italia, depuse aḑĭ la Reichstag ḑice, că fiindŭ datŭ scopulŭ urmăritŭ tractatelorŭ forméză unŭ ensemble și că vorŭ trebui sĕ fiă privite în modŭ uniformŭ. Oare-carĭ taxe industriale germane au trebuitŭ sĕ scaḑă dér concesiunile făcute de statele contractante oferă compensațiunĭ. Se póte spera, că agricultura va profita de acelea șĭ avantagii ca și industria.

Totŭ cu privire la tractatele de comerciu o telegramă din Viena anunță: Ierĭ s'a semnalatŭ la ministerulŭ Afacerilorŭ străine, tractatele de comerciu dintre Austro-Ungaria și Germania și mai târḑiu s'a semnatŭ tractatele dintre Austro-Ungaria cu Belgia de către d. de Kalnoky, prințulŭ de Reuss și de d. Fonghe ministrulŭ Belgiei.

ULTIME SCIRĬ.

Bucurescĭ, 10 Decemvre. Noulŭ ministeriu s'a constituitŭ în modulŭ următorŭ:

Lascarŭ Catargiu, interne și președenția consiliului; *Al. Lahovari*, afacerile străine; *Generalŭ G. Manu*, domenii; *Genaralŭ Iacobŭ Lahovari*, rĕsboiu; *Take Ionescu*, instrucție publică și culte; *C. Olănescu*, lucrărĭ publice; *Al. Stirbey*, finanțe; *D. Sturza-Scheianu*, justiția.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 9 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	104.55
Renta de hârtiă 5%	101 15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.20
dto argintŭ	97.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	90.25
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	136.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	129.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Renta de hârtiă austriacă	92.25
Renta de argintŭ austriacă	91.90
Renta de aurŭ austriacă	188.25
Losurĭ din 1860	137.—
Acțiunile băncei austro-ungare	1008.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.60
Napoleon-d'orĭ	9.35½
Mărcĭ 100 împ. germane	57.90
Londra 10 Livres sterlinge	117.85

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Inima lui Don Pedro se înmuià. — „Urméză decĭ inimei tale, póte că te sfătuesce mai bine, decâtŭ unŭ bĕtrânŭ; celŭ puținŭ te sciu fericită în brațele acestui bărbatŭ nobilŭ, și caracterulŭ sĕu cavalerescŭ îmĭ garantéză, că și onórea nóstră va fi totŭ așa de scumpă, ca și onórea sa propriă. Dér Don Fröbenio, ce vei ḑice, mândrelorŭ d-tale rudenii, când le vei recomanda acéstă ființă a miseriei? Dumneḑeule! Vei avé curagiulŭ sĕ suferĭ batjocura lumei?“

— „Plécă sănĕtosŭ Don Pedro“, ḑise tînĕrulŭ cu fața radiósă de bucuriă și mândriă, întinḑêndŭ o mână bĕtrânului, luându-șĭ rĕmasŭ bunŭ, ér cu cealaltă strîngêndŭ? în brațe pe iubita sa; „fii mângăiatŭ și nu te îndoi despre mine. O voiu arăta lumei și décă cineva mĕ va întreba: Cine a fostŭ ea? atuncĭ eu cu bucuriă și cu mândriă îi voiu rĕspunde: „*A fostŭ cerșitórea dela Pont des Arts!*“

Avisŭ.

Sĕ aduce la cunoscinţa on. publicŭ, cumcă în **30 Noemvre (12 Decemvre) 1891** se vorŭ deschide **băile de vană** din edificiulŭ băilorŭ de aburŭ de aci.

Direcţiunea băilorŭ de aburŭ şi de vană.

728,3—1.

☞ **Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu, şi în tutungeria I. Gross.**

ANUNCIU.

Din pădurile mele de pe teritoriulŭ cercului Ilendii-marĭ (comitatulŭ Solnocŭ-Dobôca) potŭ vinde **200,000 metri cubicĭ de lemne de focŭ**, o mare cantitate de **şindrile de fagŭ** şi **4—6 mii lemne de ştejarŭ**, gróse câte de 30—60 cm. Se potŭ încărca la staţiunile de cale ferată din Ileanda-mare, Glodŭ şi Gâlgău.

Informaţiunĭ detailate dela subsemnatulŭ proprietarŭ

Dr. Teodorŭ Mihali, advocatŭ în Deşiu.

727,1—1

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiue insĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonézâ din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

PUBLICAŢIUNE.

Direcţiunea generală a Căilorŭ Ferate Române face cunoscutŭ prin acésta, că are

31 posturĭ de Inginerĭ vacante

la Serviciulŭ de Intreţinere din Bucurescĭ, Craiova, Piteşcĭ, Buzĕu, Galaţĭ şi Iaşĭ.

Doritorii de a ocupa asemenea posturĭ suntŭ rugaţĭ a presenta cererile D-lorŭ în scrisŭ *la adresa Direcţiunei generale a Căilorŭ Ferate Române, Serviciulŭ P. la Bucurescĭ* celŭ multŭ până la **15 Ianuarie 1892 st. nou** cu arătarea adresei D-lorŭ exactă şi anexândŭ documentele următóre:

1) Diploma séu Certificatŭ de terminarea studielorŭ a unei şcóle speciale de Inginerĭ.

2) Certificatŭ de serviciu.

3) Actŭ de nascere.

4) Actŭ de căsătoriă (décă e căsătoritŭ) şi de nascere alŭ soţiei, precum şi eventualŭ ale copiilorŭ.

5) Actele pentru serviciulŭ militarŭ.

Pentru informaţiunĭ mai detaliate doritorii se vorŭ adresa în scrisŭ séu verbalŭ la **Şefulŭ Serviciului de Intreţinere C. F. R., Bucurescĭ, Calea Victoriei Nr. 124.**

724—3.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	·1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		11.—		2.19
Timişŭ		2.41		3.01
Predealŭ		3.26		3.31
Bucurescĭ		9.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10.19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2.36
Şibotŭ	4.52		3.03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu. . .	8.15	3.15
Sighişóra. . .	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea - Oşorheiu - R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs. - Oşorh.- Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnescĭ

Braşov	5.45	2.58
Zĕrnescĭ	7.26	4.39

Zĕrnescĭ—Braşov

Zĕrnescĭ	8.—	5.20
Braşov	9.24	6.44

Braşov—S.-Georgiu

Braşovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9.43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.08	6 53

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Nume încuriiadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.